

Comité Ondersteuning Ongedocumenteerden Leiden

Jaarverslag 2024

Comité Ondersteuning Ongedocumenteerden Leiden

Voor u ligt het jaarverslag, waarin Stichting COOL verantwoording aflegt over de bestede middelen die wij van de Gemeente Leiden en het Kansfonds in 2024 mochten ontvangen. Het jaarverslag bestaat uit een inhoudelijk verslag over onze activiteiten en een financieel verslag met een overzicht van de inkomsten en uitgaven ten behoeve van deze activiteiten.

Door de jaren heen hebben vele Leidenaren zich ingezet voor de broodnodige ondersteuning aan ongedocumenteerden in Leiden, een kwetsbare en vaak onzichtbare groep. Sinds 2022 gebeurt dat door de stichting COOL, opgericht als opvolger van Stichting Uitgeprocedeerde Vluchtelingen.

In het visiedocument uit 2022 heeft COOL aangegeven wat er in onze ogen nodig is om ervoor te zorgen dat ongedocumenteerden in Leiden een enigszins humaan bestaan hebben. Dit document is gedeeld met het college van B&W, wat heeft geleid tot gesprekken met de verantwoordelijk wethouder en de ambtelijke ondersteuning. Helaas is dit document ook in 2024 nog actueel. Stappen die wij graag zouden zien, blijken ook 2 jaar later in de praktijk lastig te zetten. Daarbij speelt de kaderstelling vanuit landelijke wet- en regelgeving een belangrijke rol. Het samen met de Gemeente Leiden zoeken naar wat nog wél mogelijk is, blijft voor COOL een belangrijk uitgangspunt.

In februari 2024 heeft COOL een informatieve bijeenkomst georganiseerd voor politiek, bestuur en samenwerkende organisaties. De bedoeling hiervan was het bijpraten over de actuele stand van zaken in Leiden en het bespreken van wensen en knelpunten. COOL heeft de actuele knelpunten rond ongedocumenteerden in Leiden beschreven en inmiddels (april) 2025 gebundeld in een stevig plan van aanpak. Samen met onze visie is dit de basis waarop we verder willen gaan. COOL blijft zich inzetten voor de ondersteuning bij primaire levensbehoeften en activering in de ruimste zin van het woord van de groep ongedocumenteerden in Leiden.

Wij gaan ook voor de komende tijd uit van goede samenwerking met de Gemeente Leiden, onze partners en vele betrokken inwoners van Leiden. We hopen dat we, ondanks de landelijke en internationale ontwikkelingen, in ieder geval in Leiden het goede kunnen blijven doen mede door de steun van onze sponsors.

Het bestuur van COOL,

Roos van Gelderen, voorzitter

René Smit, secretaris

John Boon, penningmeester

Stichting COOL

In september 2022 is stichting COOL opgericht. Het bestuur bestaat uit drie leden, waarmee we proberen een klein slagvaardig bestuur te zijn, dat er vooral op gericht is om zoveel mogelijk te ontwikkelen en uit te voeren. Nadat in 2023, naast het organiseren van de spreekuren, overleg met gemeente en partners, veel tijd is gaan zitten in het zoeken van vrijwilligers. Dit is, zoals op zoveel plekken, lastig gebleken. Er zijn nieuwe vrijwilligers begonnen, maar ook weer gestopt. In 2024 is daarin een kentering ten goede gekomen en is er inmiddels (begin 2024) een wat meer vaste en grotere groep actief. Het werk van COOL wordt georganiseerd vanuit de Bakkerij, een belangrijke, bekende en vertrouwde plek voor de doelgroep, maar ook de plek waar de lijntjes met samenwerkende partners kort en direct kunnen zijn.

Spreekuren

Regulier is er elke week een inloop spreekuur waar zowel de vaste cliënten als nieuwkomers welkom zijn. Met nieuwe cliënten wordt een intake-gesprek gehouden om te beoordelen of zijn aan de criteria voor hulpverlening voldoen; vaste cliënten hebben meestal doelgerichte vragen, veelal op medisch of juridisch gebied.

Op de laatste donderdag van de maand wordt het financiële spreekuur gehouden, waarop mensen die daarvoor in aanmerking komen een bijdrage in de huur en een supermarkt bon kunnen krijgen.

Dan is ook altijd een arts aanwezig, die geconsulteerd kan worden voor eventuele verwijzing naar huisarts.

Voor cliënten (en vrijwilligers) wordt dan koffie beschikbaar gesteld door de Bakkerij. We proberen in de "wachtkamer" een huisgevoel te creëren waar het onderlinge contact ook erg belangrijk is. Wij constateren daarin een voor cliënten en vrijwilligers plezierige ontwikkeling

Gezondheidszorg / mondzorg

We werken nauw samen met GIL. Eens in de twee weken zijn (gepensioneerde) huisartsen aanwezig bij ons spreekuur. Er zijn veel mensen met gezondheidsklachten, zowel fysiek als mentaal. Zeker nu een deel van de doelgroep ouder wordt en soms al heel lang in een uitzichtloze situatie verkeerd.

Sinds kort kennen we in Leiden ook het fenomeen van de straatarts bij het Papegaaibolwerk. We attenderen onze cliënten erop dat zij ook daar met hun medische vragen op het spreekuur terecht kunnen. De straatarts heeft een BIG-registratie en kan cliënten dus ook rechtstreeks doorverwijzen naar specialisten.

We zijn blij dat we via GIL ook voor onze cliënten in veel gevallen de mondzorg kunnen regelen.

Cliënten

In 2024 had COOL 50 cliënten, waarvan er in 2024 5 instroomden en 10 uitstroomden. Van de 10 uitstromers kregen 3 een verblijfsvergunning Van de overige 7 die met onbekende bestemming vertrokken is er inmiddels 1 weer teruggekeerd. Ongeveer de helft van het totaal aantal cliënten is arbeidsmigrant, de andere helft is in procedure of uitgeprocedeerd. Arbeidsmigranten melden zich als er tijdelijk geen of minder werk is, of als er sprake is van een psycho-sociale kwetsbaarheid. Een aantal van hen verdwijnt weer als het werk aantrekt. Steeds vaker hebben we te maken met oudere arbeidsmigranten (boven de 60) die niet meer in staat zijn te werken als gevolg van psychische en /of

lichamelijke klachten. Ook een aanzienlijk aantal van de uitgeprocedeerde cliënten lijdt aan psychische en/of lichamelijke aandoeningen waarvoor maar moeilijk effectieve zorg en hulpverlening te vinden is. De 14 cliënten voor wie bij het afscheid van burgemeester Lenferink een verblijfsvergunning werd aangevraagd hebben nog steeds geen reactie van de IND ontvangen .

Activering

In het afgelopen jaar zijn een aantal activiteiten opgestart om cliënten in beweging te krijgen. Het leukste resultaat om hier te noemen is het aanbod van een lidmaatschap van een atletiekvereniging aan een fanatiek sportende cliënt.

Verder is geprobeerd om wandelingen te organiseren , maaltijden te houden en fietslessen te entameren.

Ook is geprobeerd cliënten warm te maken voor taallessen in de Bibliotheek.

Veel van deze initiatieven zijn nog onvoldoende tot stand gekomen. Er is vertrouwen nodig (van beide zijden) en daarmee geduld en tijd. Wij zijn van mening dat een eigen inloopruimte hierbij essentieel is om de goede band met cliënten verder uit te bouwen en activiteiten te laten slagen. Dit is ook zichtbaar in steden die zo'n 'eigen' plek hebben.

Woonbegeleiding

COOL heeft nu nog maar één woning waar mensen uit onze doelgroep kunnen verblijven als zij niet op eigen kracht kunnen zorgen voor onderdak. Het aantal plekken dat we hiermee hebben, is veel te weinig. Dit betekent in het huis dat mensen een kamer moeten delen en spanningen in huis soms oplopen, zeker omdat het hier niet om tijdelijke opvang gaat (wat oorspronkelijk de bedoeling was), maar mensen er meerdere jaren verblijven. Er wonen nu 6 mensen in een huis met vier slaapkamers, waar 4 personen eigenlijk maximaal is. De cliënten in de woning worden nog steeds begeleid door vrijwilligers van COOL, waaronder mensen die specifieke woonbegeleiding bieden.

Samenwerking gemeente Leiden

Ook in 2024 hebben we regelmatig overleg gevoerd met de beleidsmedewerker van de verantwoordelijk wethouder. De wethouder zelf was aanwezig bij de politieke bijeenkomst in februari, maar heeft daar helaas geen vervolg aan kunnen geven met een inhoudelijk overleg. Binnenkort (mei 2025) staat dat gelukkig wel gepland. Het is goed dat het college de gemeenteraad bij de bespreking van de kadernota verder zal informeren. COOL / de adviesraad kan daarbij, vanuit onze ervaring, altijd rechtstreeks informatie geven aan de Raad.

Wij begrijpen uiteraard dat het voor de gemeente soms lastig is om te werken binnen de wet- en regelgeving, daar waar de knelpunten voor deze doelgroep soms juist daarbuiten of in het grijze gebied opgelost moeten worden. Toch blijven wij ernaar streven om de schrijnende werkelijkheid van ongedocumenteerden en arbeidsmigranten gezamenlijk onder ogen te zien en in nauwe verbondenheid met elkaar te bezien wat wel gedaan kan worden of uit oogpunt van medemenselijkheid gedaan moet worden. Hierover hebben wij ook landelijke contacten en zullen het niet nalaten om op te komen voor de belangen van deze groep mensen.

Samenwerkingspartners/adviesgroep

Uiteraard werkt COOL nauw samen met haar partners van de Bakkerij, kerken, vluchtelingenwerk en GIL (Gezondheidszorg Illegalen Leiden). Vanuit deze betrokkenheid is een adviesgroep gevormd die

meedenkt met COOL en samen de handen ineen slaat voor de groep ongedocumenteerden. De adviesgroep is ook in 2024 regelmatig bijeen geweest, waarbij informatie vanuit de verschillende organisaties werd uitgewisseld en meegedacht in wat er in de praktijk nodig was. Daarnaast houden we ook contact met de Fabel van de illegaal op het gebied van individuele ondersteuning van ongedocumenteerden.

Doorkijk naar 2025

Zoals gezegd is er een plan van aanpak en zien we uit naar de ontmoeting met de wethouder. Wij staan in de startblokken om onze ambities de komende tijd te realiseren. We zijn daarvoor afhankelijk van Gemeentelijk beleid en betrokkenheid en van de financiële hulp van sponsors.

Samen kunnen we het verschil maken voor de mensen die bij ons aankloppen op hun zoektocht naar een menswaardig bestaan.